

การวิเคราะห์ต้นทุนที่ กิดกับผู้ป่วย

การศึกษาต้นทุนของแผนงานรักษาไข้มาลาเรียของ สมคิด แก้วสนธิ และ Alan G. Harding (2531) พบว่าต้นทุนภายนอก(External Cost) หรือต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย (Patient) และผู้ป่วยที่พบเชื้อ(Positive Cases) ในเฉพาะส่วนที่เป็นการรักษาตนเอง ก่อนที่จะเข้ารับบริการที่ มาลาเรียคลินิกนั้น เป็นร้อยละ 16.9 (30.10 บาท) และร้อยละ 11.1 (59.9 บาท) ของต้นทุน ภายนอกในผู้ป่วยแต่ละกลุ่มตามลำดับ การคิดต้นทุนการรักษาตนเองดังกล่าวนี้ได้คิดเฉพาะส่วนที่เป็น ค่ารักษาพยาบาลเท่านั้น มิได้รวมเอาต้นทุนอื่นๆที่เกิดขึ้นเนื่องจากการไปแสวงหาบริการรักษาตนเอง ด้วย เช่น ต้นทุนทางตรง(Direct Cost) ที่เป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ของผู้ป่วย ค่าใช้จ่ายอื่นๆของผู้ป่วย และต้นทุนทางอ้อม(Indirect Cost) ที่เกิดขึ้นกับญาติ หรือผู้ติดตามผู้ป่วย

สำหรับการศึกษานี้ ซึ่งมุ่งหวังที่จะศึกษาต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย และญาติหรือผู้ติดตาม โดยผลของการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นต้นทุนส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับบริการของกองมาลาเรีย ที่มีอาจจะ ไม่ได้รับความสนใจหรือให้ความสำคัญ จากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งโดยแท้จริงแล้วต้นทุนดังกล่าวนี้ส่วนหนึ่งเป็น ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเองและสังคมโดยรวม เนื่องจากการเสียค่าใช้จ่ายไป อย่างไม่คุ้มค่า สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย และอาจจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางด้านเกษตรกรรม อันเป็น อาชีพหลักของประชาชนในกลุ่มดังกล่าวอีกด้วย แต่ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงต้นทุนที่เป็นผลกระทบทางด้านอื่นๆที่ เกิดจากความล่าช้าที่จะได้รับการรักษาไข้มาลาเรียที่ถูกต้อง และผลกระทบทางด้านทางด้านจิตใจที่ ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าของเงินได้

จากการศึกษาพบว่าผู้ป่วย จำนวน 834 ราย หรือร้อยละ 60.5 มีการรักษาไข้มาลาเรีย มาก่อนเข้ารับบริการของกองมาลาเรีย ในจำนวนนี้ มีผู้ป่วยจำนวน 101 ราย หรือร้อยละ 12.1 มีการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อน จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 36 รายหรือร้อยละ 4.3 มีการรักษา ไข้มาลาเรียมาก่อน จำนวน 3 ครั้ง แต่เนื่องจากจำนวนผู้ป่วย(Patient) ที่มีการรักษาไข้มาลาเรีย มาก่อน จำนวน 3 ครั้ง มีจำนวนน้อย จึงไม่นำมาวิเคราะห์หาต้นทุนเฉลี่ยในการวิเคราะห์นี้

ในจำนวนผู้ป่วยที่มีการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อน 834 ราย ซึ่งประกอบด้วยผู้ป่วยที่พบเชื้อ ไข้มาลาเรีย(Positive Cases) จำนวน 202 ราย (ร้อยละ 24.2) และผู้ป่วยที่ไม่พบเชื้อไข้ มาลาเรีย(Negative Cases) จำนวน 632 ราย(ร้อยละ 75.8)นั้น จะคำนวณต้นทุน แยกเป็น ต้นทุนของผู้ป่วย(Patient) ต้นทุนของผู้ป่วยที่พบเชื้อ(Positive Cases) และ ต้นทุนของผู้ป่วย ที่ไม่พบเชื้อ(Negative Cases) จำแนกเป็นการรักษาของขั้นตอนแรกๆ และขั้นตอนที่สอง และ ต้นทุนรวมทั้งหมดของแต่ละวิธีการรักษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์ต้นทุนการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนของผู้ป่วย(Patient)

1. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วย(Patient)ในการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนในขั้นตอนที่หนึ่งหรือครั้งแรก ของผู้ป่วยจำนวนทั้งสิ้น 834 ราย จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std.dev.
(1) การรักษาด้วยการซื้อยา หรือหายมารับประทานเอง	638	33,144.10	51.95	99.17
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	27	3,825.09	141.67	163.86
(3) การรักษาด้วยการไปรับ บริการจากหน่วยบริการ ของกองมาลาเรียที่อื่น	116	8,001.68	68.98	117.40
(4) การรักษาด้วยการรับ การรักษาจากบุคคลอื่นๆ ที่มีไข้ เจ้าหน้าที่ทางด้าน การแพทย์และสาธารณสุข โดยตรง	13	2,574.00	198.00	147.77
(5) การรักษาที่โรงพยาบาล	40	11,062.40	276.56	478.96
รวมการรักษาทุกวิธี	834	58,607.27	70.27	

2. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วย(Patient) ในการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนในขั้นตอนที่สอง หรือครั้งที่สอง ของผู้ป่วยจำนวนทั้งสิ้น 101 ราย จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std.dev.
(1) การรักษาด้วยการซื้อยาหรือ หายามารับประทานเอง	26	2,345.98	90.23	193.74
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	17	4,002.99	235.47	234.54
(3) การรักษาด้วยการไปรับ บริการจากหน่วยบริการ ของกองมาลาเรียที่อื่น	26	1,778.92	68.42	100.09
(4) การรักษาด้วยการรับ การรักษาจากบุคคลอื่นๆ ที่มีไข้เจ้าหน้าที่ทางด้าน การแพทย์และสาธารณสุข โดยตรง	15	1,284.00	85.60	116.09
(5) การรักษาโดยไปโรงพยาบาล	17	7,076.76	416.28	879.33
รวมทุกวิธีการรักษา	101	16,488.65	163.25	

ดังนั้น ต้นทุนรวมทั้งหมด(Total Cost) ของการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อน(ครั้งแรกและครั้งที่สอง) ของผู้ป่วย(Patient) จำนวน 834 ราย = $58,607.27 + 16,488.65 = 75,095.92$ บาท หรือ = 90.04 บาท/ราย

การวิเคราะห์ต้นทุนการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนของผู้ป่วยที่พบเชื้อ (Positive Cases)

1. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วยที่พบเชื้อ (Positive Cases) ในการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนในขั้นตอนที่หนึ่ง หรือครั้งแรก จำนวนทั้งสิ้น 202 จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std. dev.
(1) การรักษาด้วยการซื้อยา หรือหายมารับประทานเอง	159	7,787.82	48.98	101.71
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	3	714.99	238.33	315.57
(3) การรักษาด้วยการไปรับ บริการจากบริการของ กองมาลาเรียที่อื่น	31	1,635.87	52.77	59.55
(4) การรักษาด้วยการรับ การรักษาจากบุคคลอื่นๆ ที่มีไข้เจ้าหน้าที่ทางด้าน การแพทย์และสาธารณสุข	8	2,152.00	269.00	138.21
(5) การรักษาโดยไปโรงพยาบาล	1	71.73	71.33	
รวม	202	12,359.01	61.18	

2. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วยที่พบเชื้อ(Positive Cases)ในการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนในขั้นตอนที่สอง หรือครั้งที่สอง จำนวน 36 ราย จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std.dev.
(1) การรักษาด้วยการชื้อยา หรือทายามารับประทานเอง	10	234.00	23.40	41.99
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	8	2,588.00	323.50	320.47
(3) การรักษาด้วยการไปรับ บริการจากหน่วยบริการ ของกองมาลาเรียที่อื่น	12	747.00	62.25	85.95
(4) การรักษาด้วยการรับการ รักษาจากบุคคลอื่นที่มีไข้ เจ้าหน้าที่ทางด้านการแพทย์ และสาธารณสุขโดยตรง	4	366.00	91.50	159.97
(5) การรักษาโดยไปโรงพยาบาล	2	71.00	35.50	50.20
รวม	36	4,006.00	111.28	

ดังนั้น ในผู้ป่วยที่ตรวจพบเชื้อไข้มาลาเรีย(Positive Cases) ที่มีการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนเข้ารับบริการของกองมาลาเรีย จำนวน 202 ราย และในจำนวนนี้มีการรักษามาก่อนจำนวน 2 ครั้ง จำนวน 36 ราย นั้น พบว่าต้นทุนรวมทั้งหมดของการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อน = $12,359.01 + 4,006.00 = 16,365.81$ บาท หรือ = 81.01 บาท/ราย

การวิเคราะห์ต้นทุนการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนของผู้ป่วยที่ไม่พบเชื้อ(Negative Cases)

1. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วยไม่พบเชื้อ(Negative Cases)ในการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนในขั้นตอนที่หนึ่ง หรือครั้งแรก ของผู้ป่วยจำนวน 632 ราย จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std.dev.
(1) การรักษาด้วยการซื้อยา หรือทายามารับประทานเอง	479	25,319.94	52.86	98.31
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	24	3,109.92	129.58	142.55
(3) การรักษาด้วยการไปรับบริการ จากหน่วยบริการของกอง มาลาเรียที่อื่น	85	6,365.65	74.89	132.18
(4) การรักษาด้วยการรับการรักษา จากบุคคลอื่นที่มีไข้เจ้าหน้าที่ ทางด้านกรแพทย์ และ สาธารณสุขโดยตรง	5	848.00	169.60	151.53
(5) การรักษาโดยไปโรงพยาบาล	39	10,965.24	281.16	484.46
รวม	632	46,608.75	73.75	

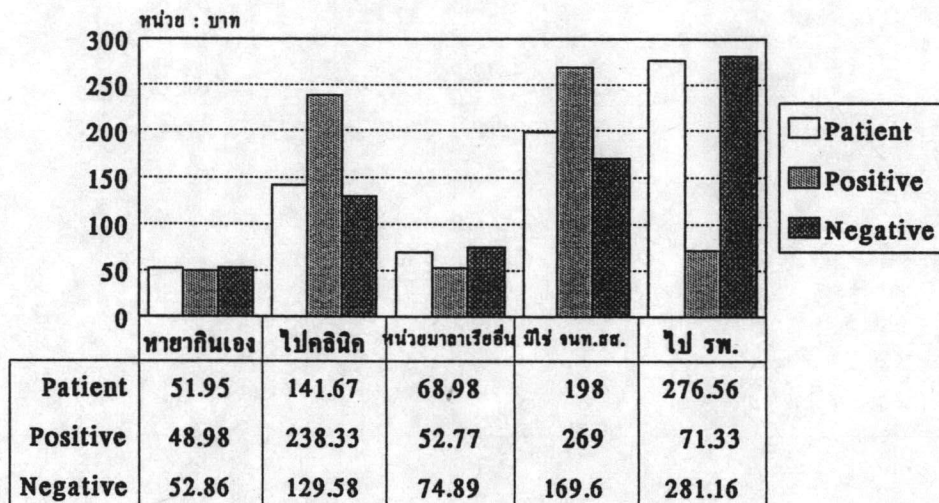
2. ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วยไม่พบเชื้อ(Negative Cases)ในการรักษาไข้มาลาเรีย มาก่อนในขั้นตอนที่สอง หรือครั้งที่สอง จำนวน 65 ราย จำแนกตามวิธีการรักษา ดังนี้

วิธีการรักษาไข้มาลาเรีย	จำนวนผู้ป่วย (ราย)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ย/ราย (บาท)	Std.dev.
(1) การรักษาด้วยการซื้อยา หรือหายมารับประทานเอง	16	2,112.00	132.00	238.04
(2) การรักษาด้วยการไปรับ บริการที่คลินิกแพทย์/พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	9	1,414.90	157.22	74.26
(3) การรักษาด้วยการไปรับบริการ ของกองมาลาเรียที่อื่น	14	1,031.94	73.71	114.98
(4) การรักษาด้วยการรับการ รักษาจากบุคคลอื่นที่มีไข้ เจ้าหน้าที่ทางด้านการศึกษา และสาธารณสุขโดยตรง	11	917.95	83.45	105.70
(5) การรักษาโดยไปโรงพยาบาล	15	6,958.20	463.88	824.34
รวม	65	12,434.99	191.31	

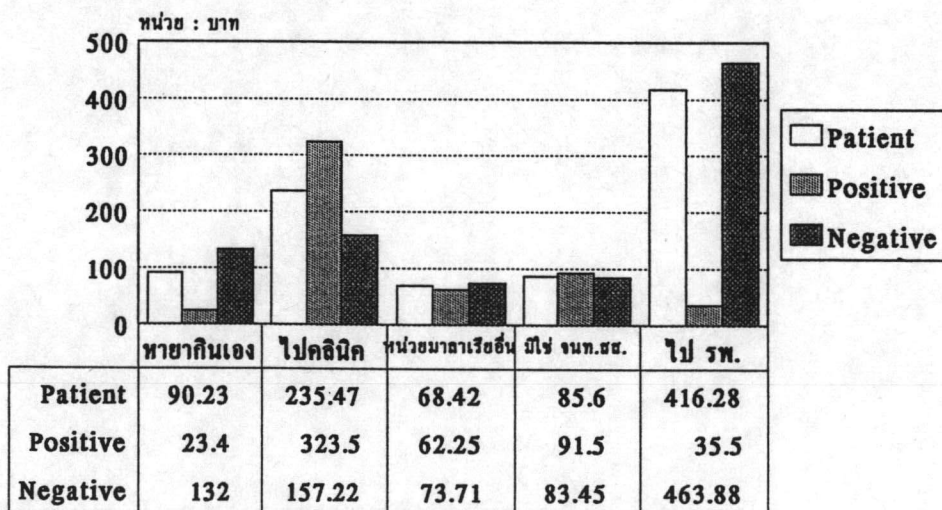
ดังนั้น ในผู้ป่วยที่ไม่พบเชื้อ(Negative Cases) ที่มีการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อน จำนวน 632 ราย และในจำนวนนี้ จำนวน 65 ราย มีการรักษามาก่อนจำนวน 2 ครั้ง พบว่าต้นทุนรวมทั้งหมดของการรักษามาก่อน = $46,608.75 + 12,434.99 = 59,043.74$ บาท หรือ = 93.42 บาท/ราย

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ นำมาสรุปเป็นรูปภาพกราฟ และแผนภูมิของต้นทุนการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนของผู้ป่วยผู้ป่วยพบเชื้อและผู้ป่วยไม่พบเชื้อ ในแต่ละขั้นตอนของการรักษาตนเองได้ดังนี้

รูปภาพ 6.1 ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วย ในการรักษาตนเองครั้งแรก

รูปภาพ 6.2 ต้นทุนเฉลี่ย/ราย ของผู้ป่วย ในการรักษาตนเองครั้งที่สอง

แผนภูมิ 6.1 แสดงผลสรุปของการศึกษาต้นทุนการรักษาไข้มาลาเรียมาก่อนเข้ารับบริการของ กองมาลาเรีย ของผู้ป่วยตัวอย่าง จำนวน 1,378 ราย

ประชาชนในพื้นที่(ส่วนมาลาเรียที่ 4=9,417 คนและส่วนมาลาเรียที่ 9=24,797 คน)
รวมจำนวน 34,214 คน

